

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
In the Name of Allah, the Compassionate the Merciful

واژگان معاصر مشترک در زبان عربی و فارسی

سمیه هاشم زاده
جهاد فیض الإسلام

سخن ناشر

تحولات اجتماعی و مقتضیات نوپدید دانش‌ها و پدید آمدن دانش‌های نو، نیازهایی را به وجود آورده که پاسخ‌گویی به آن، ایجاد رشته‌های تحصیلی جدید و تربیت چهره‌های متخصص را ضروری می‌نماید. از این رو کتاب‌های آموزشی نیز باید با توجه به این دگرگونی‌ها تألیف شود.

جهانی‌شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی اقتضا دارد که دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان‌یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه‌چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

از طرفی بالندگی مراکز آموزشی در گرو نظام آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و به‌روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه نشاط علمی مراکز آموزشی را در پی دارد.

در این بستر، حوزه‌های علوم دینی به برکت انقلاب شکوهمند اسلامی، سالیانی است که در اندیشه اصلاح ساختار آموزشی و بازنگری متون درسی‌اند. «**جامعة المصطفیٰ ﷺ العالمية**» به عنوان بخشی از این مجموعه که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون درسی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون درسی در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

«**مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ**» با قدردانی و سپاس از فضایی ارجمند سرکار خانم سمیه هاشم‌زاده و دکتر جهاد فیض‌الإسلام مؤلفان کتاب **واژگان معاصر مشترک در زبان عربی و فارسی** و تمام عزیزانی که در تولید این اثر همیاری و همفکری داشته‌اند، آن را به جویندگان فرهنگ و اندیشه ناب اسلامی تقدیم می‌کند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ

فهرست

۲۸	زبان‌شناسی و فقه‌اللغة.....
۲۹	موضوع زبان‌شناسی.....
۲۹	شاخه‌های زبان‌شناسی.....
۳۰	هدف زبان‌شناسی نوین.....
۳۰	کاربرد زبان‌شناسی.....
۳۰	علت دگرگونی و تحول زبان.....
۳۱	تعریف تکواژ و واژه.....
۳۱	تعریف منقول، مجاز و حقیقت.....
۳۲	نام‌گذاری واژگان.....
۳۲	معنی‌شناسی واژگان.....
۳۳	هم‌معنایی.....
۳۳	لفظ و معنا.....
۳۴	قرض‌گیری.....
۳۵	تفاوت دخیل و معرب.....
۳۶	زبان عربی، خواص و اهمیت آن.....
۳۶	زبان فارسی، خواص و اهمیت آن.....
۳۷	ارتباط و تأثیر متقابل زبان عربی و فارسی.....
۳۷	تأثیر زبان عربی بر فارسی.....

۳۷.....	تأثیر زبان فارسی بر زبان عربی.....
۳۸.....	تفاوت‌های زبان عربی و فارسی.....
۴۲.....	ویژگی‌های این اثر.....
۴۲.....	راهنمای استفاده از واژگان.....

باب الهمزة

۴۷.....	آب.....
۴۸.....	آتیة.....
۴۹.....	آرام.....
۵۰.....	أبد.....
۵۱.....	ابهام.....
۵۱.....	اتحاد.....
۵۲.....	اتفاق.....
۵۳.....	اتفاقاً.....
۵۴.....	اثنا عشر.....
۵۴.....	اجازة.....
۵۵.....	احتمال.....
۵۶.....	أخت.....
۵۷.....	اختصاص.....
۵۸.....	اختصاصی.....
۵۸.....	اختلاط.....
۵۹.....	اختلاف.....
۶۰.....	اخراج.....
۶۱.....	ادارة.....
۶۲.....	ادوية.....
۶۳.....	ارتحال.....
۶۳.....	ارتفاع.....
۶۴.....	ازدواج.....

۶۵.....	اسباب.....
۶۶.....	استحقاق.....
۶۶.....	استعداد.....
۶۷.....	استعفاء.....
۶۷.....	استعمار.....
۶۸.....	استفراغ.....
۶۹.....	استهلاك.....
۶۹.....	اشترأكى.....
۷۰.....	إشغال.....
۷۰.....	اصطلاح.....
۷۱.....	أصيل.....
۷۲.....	اطراف.....
۷۳.....	أطلس.....
۷۴.....	اعتبار.....
۷۵.....	اعتراض.....
۷۶.....	اعتراف.....
۷۷.....	اعتماد.....
۷۸.....	اغراق.....
۷۹.....	افتتاحية.....
۸۰.....	إقدام.....
۸۰.....	إلقاء.....
۸۱.....	المثنى.....
۸۲.....	إنشاء.....
۸۲.....	انعطاف.....
۸۳.....	انقراض.....
۸۴.....	انقلاب.....
۸۵.....	أنیس.....
۸۶.....	ایراد.....

باب الباء

۸۷.....	باب
۸۹.....	بُحْبُوحَة
۸۹.....	بِرْكَه
۹۰.....	بلد
۹۱.....	بلوی
۹۲.....	بند
۹۳.....	بور
۹۵.....	بوق
۹۶.....	بهار
۹۷.....	بهاء

باب التاء

۹۹.....	تأمين
۱۰۰.....	تجاوز
۱۰۱.....	تَجَمُّل
۱۰۲.....	تحريك
۱۰۳.....	تحصيل
۱۰۴.....	تحكيم
۱۰۴.....	تحليل
۱۰۶.....	تحميل
۱۰۷.....	تحويل
۱۰۸.....	تخفيف
۱۰۹.....	تخلف
۱۱۰.....	تُخْم
۱۱۱.....	تداول
۱۱۲.....	تذكرة
۱۱۳.....	تردد

۱۱ فهرست

۱۱۴	تردید
۱۱۴	تسییح
۱۱۵	تسویه
۱۱۶	تشویش
۱۱۶	تصرف
۱۱۷	تصریح
۱۱۸	تصمیم
۱۱۸	تصویب
۱۱۹	تعارف
۱۲۰	تعطیل
۱۲۰	تعویض
۱۲۱	تفریق
۱۲۲	تقاطع
۱۲۳	تقدّم
۱۲۳	تقدیر
۱۲۵	تقدیم
۱۲۶	تقلّب
۱۲۷	تقویم
۱۲۸	تکالیف
۱۲۸	تمثیل
۱۳۰	تناول
۱۳۰	تنبیه
۱۳۱	تنظیم
۱۳۲	توجیه
۱۳۳	تورّم
۱۳۴	توطئة
۱۳۴	توقع
۱۳۵	توقیف

تیر ۱۳۶

باب الجیم

جالب ۱۳۹

جام ۱۴۰

جامد ۱۴۱

جامعة ۱۴۲

جبر ۱۴۳

جبهة ۱۴۴

جدول ۱۴۵

جَرِيمة ۱۴۶

جزم ۱۴۷

جُلْف ۱۴۸

جمجمة ۱۴۹

جمعه ۱۵۰

جمهوری ۱۵۱

جنسیة ۱۵۱

جوهر ۱۵۲

جهاز ۱۵۳

باب الحاء ۱۵۵

حاشا ۱۵۵

حزب ۱۵۶

حصیر ۱۵۷

حيلة ۱۵۷

باب الخاء ۱۵۹

خاتم ۱۵۹

خاشع ۱۶۰

خال ۱۶۱

فهرست ۱۳

۱۶۲.....	خام
۱۶۳.....	خامة
۱۶۴.....	خان
۱۶۵.....	خانه
۱۶۶.....	خزينة
۱۶۷.....	خَشَّ
۱۶۸.....	خشخاش
۱۶۸.....	خطا
۱۶۹.....	خطاب
۱۷۰.....	خَطَّرَ
۱۷۱.....	خَلَعَ
۱۷۱.....	خُمَّ

باب الدال

۱۷۳.....	دار
۱۷۴.....	دانه
۱۷۵.....	ديبر
۱۷۶.....	دَخل
۱۷۷.....	دخيل
۱۷۸.....	دَرَج
۱۷۸.....	دَرَجَة
۱۷۹.....	دَرس
۱۸۰.....	دَرَكَ
۱۸۱.....	دَسْت
۱۸۳.....	دَشْت
۱۸۴.....	دَغْلَعَة
۱۸۵.....	دَغَل
۱۸۵.....	دفع

۱۸۶.....	دَفْعَة
۱۸۷.....	دَقّ
۱۸۷.....	دَقِيق
۱۸۸.....	دلیل
۱۸۹.....	دَم
۱۸۹.....	دماغ
۱۹۰.....	دور
۱۹۱.....	دَوْرَة

باب الراء

۱۹۳.....	رابط
۱۹۴.....	رابطَة
۱۹۴.....	راجع
۱۹۵.....	رام
۱۹۶.....	ران
۱۹۷.....	رائد
۱۹۸.....	رجز
۱۹۸.....	رُخْصَة
۱۹۹.....	ردیف
۲۰۰.....	رسالة
۲۰۱.....	رسوب
۲۰۱.....	رسوم
۲۰۲.....	رعناء
۲۰۳.....	رفع
۲۰۴.....	رقابة
۲۰۵.....	رقيب
۲۰۶.....	رُكْن
۲۰۷.....	رکیک

۲۰۷.....	رمز
۲۰۸.....	رمق
۲۰۹.....	روزنامه
۲۱۰.....	ریش

باب الزای

۲۱۱.....	زُیْدَة
۲۱۲.....	زَبُون
۲۱۲.....	زجر
۲۱۳.....	زخم
۲۱۴.....	زهر

باب السین

۲۱۷.....	سانحة
۲۱۸.....	سجاد
۲۱۸.....	سرد
۲۲۰.....	سرطان
۲۲۰.....	سرو
۲۲۱.....	سَطْل
۲۲۲.....	سفیر
۲۲۳.....	سفینه
۲۲۳.....	سَكَّة
۲۲۴.....	سَلِيقَه
۲۲۵.....	سَمَت
۲۲۶.....	سند
۲۲۶.....	سن
۲۲۷.....	سَوَاد
۲۲۸.....	سهم
۲۲۹.....	سیاق

سیخ ۲۲۹

باب الشین

شارع ۲۳۱

شاطر ۲۳۲

شَبَكَة ۲۳۲

شراب ۲۳۳

شَرَم ۲۳۴

شَعَف ۲۳۴

شقیقة ۲۳۵

شکل ۲۳۵

شَوَكَة ۲۳۶

شهادة ۲۳۷

شهر ۲۳۸

باب الصاد

صحن ۲۳۹

صَدَف ۲۴۰

صَرَف ۲۴۱

صفا ۲۴۲

صَلَة ۲۴۲

صندل ۲۴۳

صورة ۲۴۳

صیغة ۲۴۴

باب الضاد

ضابطة ۲۴۵

ضبط ۲۴۶

ضلع ۲۴۶

باب الطاء

طاقة.....	۲۴۹
طرح.....	۲۵۰
طرد.....	۲۵۱
طَرَف.....	۲۵۲
طعنه.....	۲۵۳
طفرة.....	۲۵۳
طفل.....	۲۵۴
طفيلِيّ.....	۲۵۵
طَلَا.....	۲۵۶

باب الظاء

ظرف.....	۲۵۷
----------	-----

باب العين

عازم.....	۲۵۹
عالية.....	۲۶۰
عبرة.....	۲۶۱
عترة.....	۲۶۱
عتيق.....	۲۶۲
عتيقة.....	۲۶۳
عجول.....	۲۶۴
عجيين.....	۲۶۵
عَرَعَر.....	۲۶۵
عرض.....	۲۶۶
عَرَض.....	۲۶۷
عُرْضَة.....	۲۶۷
عُرف.....	۲۶۸
عَرَق.....	۲۶۹

عَشْرَة.....	۲۷۱
عَصْرٌ.....	۲۷۱
عَطَّار.....	۲۷۲
عُقْدَة.....	۲۷۲
عَقِيق.....	۲۷۴
عَقِيقَة.....	۲۷۴
عَكْس.....	۲۷۵
عَلَّاف.....	۲۷۶
عِلَاقَة.....	۲۷۷
عُمْدَة.....	۲۷۸
عُمَر.....	۲۷۸
عُنْصُر.....	۲۷۹
عَوَامِل.....	۲۸۰
عُود.....	۲۸۰

باب الغین

غَار.....	۲۸۳
غَامِض.....	۲۸۴
غُرُور.....	۲۸۵

باب الفاء

فَارِغ.....	۲۸۷
فَال.....	۲۸۸
فَرَّاش.....	۲۸۸
فَرَاغ.....	۲۸۹
فَرَش.....	۲۸۹
فِرْصَة.....	۲۹۰
فَرَع.....	۲۹۱
فِشَار.....	۲۹۲

۲۹۲.....	فَضَا
۲۹۳.....	فُضُول
۲۹۴.....	فَقْر
۲۹۴.....	فَقْمِير
۲۹۵.....	فَلَج

باب القاف

۲۹۷.....	قَابَلَة
۲۹۸.....	قَادِر
۲۹۸.....	قَاطِر
۲۹۹.....	قَاطِع
۳۰۰.....	قَاعِدَة
۳۰۱.....	قَائِمَة
۳۰۲.....	قَدَم
۳۰۳.....	قَرَار
۳۰۴.....	قَرْبَان
۳۰۴.....	قَرَض
۳۰۵.....	قَرِيحَة
۳۰۵.....	قَرِينَة
۳۰۶.....	قَصَاب
۳۰۷.....	قَصْد
۳۰۷.....	قَصْر
۳۰۸.....	قُفْل
۳۰۸.....	قَلَاب
۳۰۹.....	قَنَدِيل
۳۱۰.....	قُوْس
۳۱۰.....	قَهْر
۳۱۱.....	قَهْوَة

۳۱۱..... قید

باب الكاف

۳۱۳..... کافر

۳۱۴..... کانون

۳۱۵..... کاهل

۳۱۵..... کرکره

۳۱۶..... کشف

۳۱۷..... کشکول

۳۱۸..... کُلبَة

۳۱۸..... کَلْک

۳۱۹..... کمان

۳۲۰..... کَمَر

۳۲۰..... کُنْدر

۳۲۱..... کوسَة

باب اللام

۳۲۳..... لأبالی

۳۲۴..... لحن

۳۲۵..... لَفْظ

۳۲۶..... لَفْلَقَة

باب الميم

۳۲۷..... مبارزه

۳۲۸..... مُباشِر

۳۲۸..... مُبرَم

۳۲۹..... مَبْنى

۳۳۰..... متانَة

۳۳۰..... مَتَحَجَّر

۳۳۱..... مَتَخَلَّف

۳۳۱	مَشْنُح
۳۳۲	مَتَقَاعِد
۳۳۲	مَتَقَلَّب
۳۳۳	مِتَلَاظِم
۳۳۴	مَتَن
۳۳۵	مِتَوَاضِع
۳۳۵	مُثَبِت
۳۳۶	مُجَاز
۳۳۷	مَجْتَمَع
۳۳۷	مَجْرَد
۳۳۸	مَجَلَّل
۳۳۸	مَجَلَّة
۳۳۹	مَحَاسِن
۳۴۰	مُحَافِظ
۳۴۱	مَحَال
۳۴۱	مَحْجُوب
۳۴۲	مَخْرَم
۳۴۲	مَحْضَر
۳۴۳	مَحْلُول
۳۴۴	مَحْو
۳۴۵	مَحِيط
۳۴۶	مَخَارِج
۳۴۶	مَخْمَصَة
۳۴۷	مَدَاد
۳۴۷	مَدَارِك
۳۴۸	مُدَام
۳۴۸	مُرَاجَعَة
۳۴۹	مِرَاكِز

۳۵۰.....	مَرَام
۳۵۰.....	مُرْتَب
۳۵۱.....	مَرْتَبَة
۳۵۲.....	مرز
۳۵۲.....	مرسوم
۳۵۳.....	مرور
۳۵۴.....	مُسْتَأْصَل
۳۵۴.....	مُسْتَحَقَّ
۳۵۵.....	مشغول
۳۵۶.....	مَشْق
۳۵۶.....	مصاحبة
۳۵۷.....	مصالح
۳۵۸.....	مصدق
۳۵۸.....	مصرف
۳۵۹.....	مصلحة
۳۵۹.....	مصمم
۳۶۰.....	مضارع
۳۶۱.....	مضمون
۳۶۱.....	مطالب
۳۶۲.....	مطبوع
۳۶۳.....	مَطْرَح
۳۶۴.....	مُطَلَّق
۳۶۵.....	مَظَنَة
۳۶۵.....	معالجة
۳۶۶.....	معاملة
۳۶۷.....	معاینه
۳۶۸.....	معتاد
۳۶۸.....	مُعَرَّق

۳۶۹.....	معطل
۳۶۹.....	معلّقة
۳۷۰.....	معمول
۳۷۱.....	معنويات
۳۷۱.....	مقابله
۳۷۲.....	مقدور
۳۷۳.....	مُقَصِّر
۳۷۳.....	مقطع
۳۷۴.....	مقطوع
۳۷۵.....	مكبر
۳۷۵.....	مكتب
۳۷۶.....	مُلازم
۳۷۷.....	مُلائم
۳۷۸.....	مَلّت
۳۷۸.....	ممنون
۳۷۹.....	مشور
۳۸۰.....	مشورات
۳۸۰.....	منظور
۳۸۱.....	منقار
۳۸۲.....	منقل
۳۸۲.....	منوال
۳۸۳.....	موارد
۳۸۴.....	مواقع
۳۸۴.....	مُوجِب
۳۸۵.....	مُوجّه
۳۸۶.....	موظّف
۳۸۶.....	موقوف
۳۸۷.....	مُهر

۳۸۸.....	مُهَلَّة
۳۸۸.....	مِیلَة
۳۸۹.....	مِینَاء

باب النون

۳۹۱.....	ناکس
۳۹۲.....	ناموس
۳۹۳.....	نبات
۳۹۴.....	نسخة
۳۹۴.....	نَشْر
۳۹۵.....	نُطْفَة
۳۹۶.....	نظام
۳۹۷.....	نفر
۳۹۷.....	نقَّالَة
۳۹۸.....	نُقْرَة
۳۹۹.....	نقش
۴۰۰.....	نقطة
۴۰۱.....	نکته
۴۰۲.....	نُوع

باب الهاء

۴۰۳.....	هاتف
۴۰۴.....	هَدَر
۴۰۴.....	هَدَف
۴۰۵.....	هَرکول
۴۰۶.....	هَرهَر
۴۰۶.....	هَضَم

باب الواو

۴۰۹.....	وارد
۴۱۰.....	واضع

۴۱۱	واقعی
۴۱۱	واهی
۴۱۲	وَبَال
۴۱۳	وثیقة
۴۱۴	وَجَد
۴۱۴	وَجِه
۴۱۵	وَجْهَة
۴۱۶	وَحْشَى
۴۱۷	وحشة
۴۱۸	ورد
۴۱۹	وَرَق
۴۲۰	وَرَقَة
۴۲۱	وزنه
۴۲۱	وَصَل
۴۲۲	وَقَف
۴۲۳	وَقْفَة
۴۲۴	وكالة
۴۲۵	نتیجه گیری
۴۲۷	کتابنامه
۴۲۷	فرهنگ‌ها
۴۲۹	منابع عربی
۴۳۶	منابع فارسی
۴۳۸	مقالات
۴۳۹	لوح‌های فشرده
۴۳۹	منابع اینترنتی
۴۴۰	نمودار